

Normalisera arbetsgivaravgiften 2024

För 8 av 9 branscher är de facto arbetsgivaravgiften högre i Sverige än i något annat EU-land.

Den rena skattedelen av lagstadgad arbetsgivaravgift uppgår till 275 miljarder kronor årligen i Sverige, jämfört med 26 miljarder kronor om Sverige var en genomsnittlig OECD-ekonomi.

TAX

Nima Sanandaji

Normalisera arbetsgivaravgiften 2024

Nima Sanandaji

Pottenborgsvägen 4B, 263 57 Höganäs
Info@smaforetagarna.se

För frågor kontakta Caroline Szyber, vice ordförande för Småföretagarnas Riksförbund:
caroline.szyber@smaforetagarna.se

Rapporterna kan laddas ned via: <https://smaforetagarna.se/var-agenda/rapporter/>

Innehåll

Nyckelbudskap	4
Sammanfattning	5
Förord	8
Inledning	9
Jobbskapande, karriär och företagande främjas alla av sänkt arbetsgivaravgift	11
De facto arbetsgivaravgiften är betydligt högre i Sverige än i övriga Europa	15
Svenska företag inom industri, handel, samt hotell & restaurang betalar 95 miljarder kronor extra i arbetsgivaravgifter	18
De facto arbetsgivaravgift i tjänstesektorn är 90 miljarder dyrare i Sverige	27
Sverige är unikt i världen med indirekt beskattning utan sociala fördelar	34
Normalisering av arbetsgivaravgifterna	39
Referenser	41

Nyckelbudskap

- I ekonomisk forskning finns det gott om belägg för att låga arbetsgivaravgifter stimulerar företagande, stärker företagens ekonomi, höjer företagares och anställdas inkomster samt leder till att fler jobb skapas.
- I denna rapport redovisas en kartläggning av vilka arbetsgivaravgifter som betalas av näringslivet uppdelat på nio olika branscher. Rapporten tar upp läget i Sverige samt motsvarande inom EU-27 länderna. Det är den samlade avgiften inklusive avtalade nivåer som studeras.
- Svenska företag inom industri, handel samt hotell & restaurang belastas med 95 miljarder kronor extra i arbetsgivaravgift årligen jämfört med om Sverige hade varit en genomsnittlig del av EU-27 ländernas samlade ekonomi. Företagen inom tjänstesektorn betalar nästa lika mycket extra, 90 miljarder. Sammantaget rör det sig om 185 miljarder kronor för näringslivet extrakostnader för arbetskraft i Sverige.
- Arbetsgivaravgifterna i Sverige i jämförelse av EU-27 länderna är allra högst i 8 av 9 branscher, och näst högst i den nionde branschen, som är hotell & restaurang.
- En annan viktig jämförelse som görs är hur mycket av arbetsgivaravgiften som är ren beskattning. I de flesta av världens mest framgångsrika ekonomier finns inte denna skattedel av arbetsgivaravgiften alls, det vill säga i de flesta länder går hela arbetsgivaravgiften ograverat till sociala ersättningar. Sverige tillhör den tredjedel av de utvecklade ekonomierna där det genom arbetsgivaravgiften finns en dold statlig skatt på arbete.
- Den del av arbetsgivaravgiften i Sverige som är en dold statlig skatt uppgår till 275 miljarder kronor årligen, jämfört med 26 miljarder kronor om Sverige varit ett genomsnittligt OECD-land. För att få ordning på ekonomin är det uppenbart att arbetsgivaravgiften måste normaliseras genom att denna indirekta skatt sänks med nio tiondelar eller avskaffas helt.

Sammanfattning

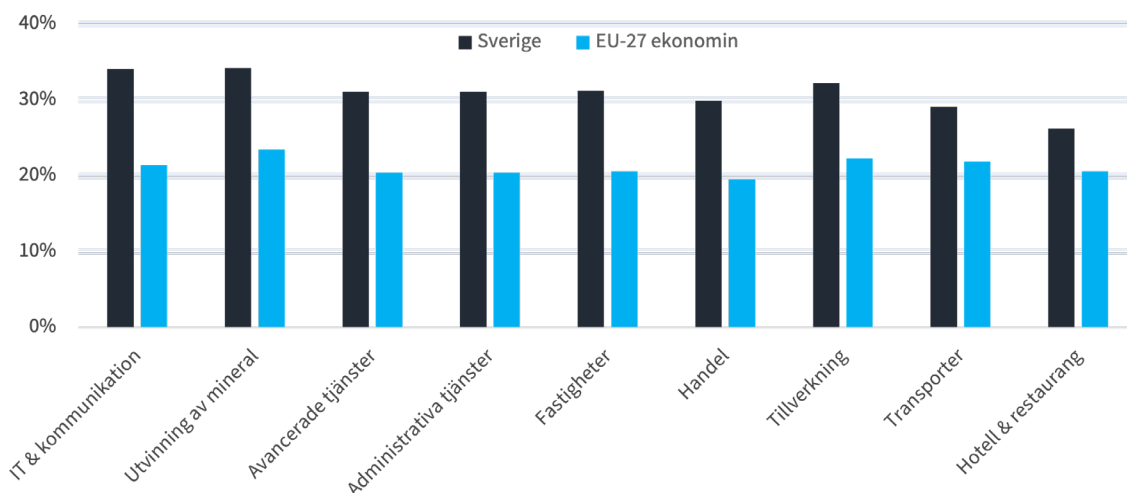
En av de främsta företagarfrågorna i Sverige är att permanent och långsiktigt sänka den höga arbetsgivaravgiften. Ett vanligt missförstånd i policy-debatten är att en sänkning enbart motiveras av att den person, för vilken avgiften sänks för, får ökade möjligheter att komma i arbete. Forskningslitteraturen pekar dock på att det finns ett flertal kompletterande effekter. Sammanfattningsvis visar forskningen att sänkt arbetsgivaravgift stimulerar företagande, stärker företagets ekonomi, höjer företagares och anställdas inkomster samt leder till att fler jobb skapas. Det blir såväl fler jobb som fler arbetade timmar bland dem som redan är i arbete. Förutom dessa uppenbara effekter finns ytterligare konsekvenser väl värda att beakta:

- Sveriges internationella konkurrenskraft, och därmed utrikeshandel, påverkas positivt genom ökande inhemsk produktion.
- Personer som står långt från arbetsmarknaden får något lättare att hitta en anställning. Stora effekter skapas dessutom via ökad arbetsutbud bland de som redan är i arbete.

I denna rapport finns en kartläggning av de facto arbetsgivaravgiften som betalas av de nio branscherna i näringslivet, i Sverige och totalt för EU-27 ländernas samlade ekonomi. Det är den samlade avgiften inklusive avtalade nivåer som kartläggs. För att skapa en god förståelse avseende den samlade nivån studeras data i genomsnitt för åren 2010-20, senast tillgängliga data för internationell jämförelse.

Som visas i figur 1 är arbetsgivaravgifterna i Sverige betydligt högre jämfört med genomsnittet för EU-27 länderna. Sammantaget utgör arbetsgivaravgiften i praktiken cirka 6 till 12 procentenheter högre andel av företagets lönekostnader i Sverige jämfört med EU-27 länderna totalt. Nivån skiljer sig mellan olika branscher, dels då unga som har dragit nytta av lägre arbetsgivaravgift under aktuell period utgör en högre andel av de anställda i vissa branscher, dels eftersom de avtalade avgifterna skiljer sig och är ibland högre för mer välutbildade grupper.

Figur 1. Så många procentenheter av lönekostnaden går till arbetsgivaravgift i Sverige och EU-27 länderna totalt

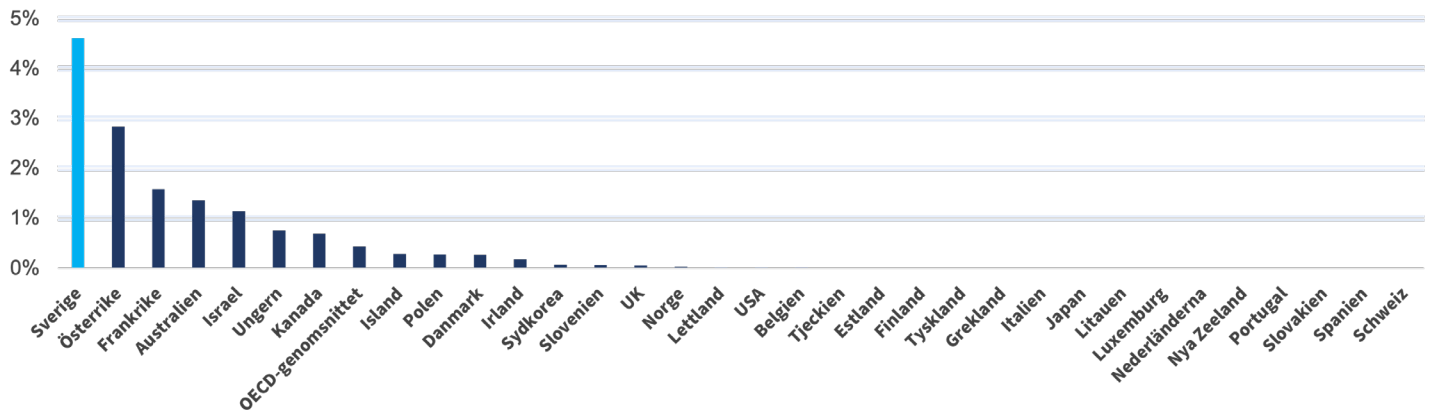
Källa: Eurostat och egna beräkningar. De facto nivå av arbetsgivaravgifter som procent av totala lönekostnader, i genomsnitt för åren 2010-2020 eller senast tillgängliga data. Nivån av arbetsgivaravgiften i praktiken (med hänsyn till alla olika undantag som finns) som betalas av olika delar av näringslivet anges.

Företagen i industrin, handeln samt hotell & restaurang belastas med 95 miljarder kronor extra i arbetsgivaravgift årligen i Sverige, jämfört med om Sverige hade varit en normal del av EU-27 ländernas samlade ekonomi. Företagen i tjänstesektorn betalar 90 miljarder extra. Sammantaget rör det sig alltså om 185 miljarder kronor mer som belastar näringslivet i Sverige – en omfattande summa som påtagligt hämmar konkurrenskraften. De facto avgifterna i Sverige är allra högst i jämförelse av EU-27 länderna för 8 av 9 branscher i näringslivet, och näst högst i den nionde branschen som är hotell & restaurang.

En annan jämförelse är hur mycket av den samlade ekonomiska produktionen i olika länder som av arbetsgivaravgift utgör en ren beskattning. Dessa skatter finns överhuvudtaget inte i den stora majoriteten av världens rika ekonomier och i de fall då de finns är de vanligtvis mycket låga. Som visas i figur 2 är denna form av indirekt beskattning på arbetskraft mycket högre i Sverige jämfört med i andra jämförbara OECD-länder. Faktum är att nivån av arbetsgivaravgift som ren beskattning, som andel av samlad ekonomisk produktion, är hela faktorn 10 högre i Sverige jämfört med i genomsnitt för OECD-länderna. Totalt går cirka 275 miljarder kronor årligen till denna form av indirekt beskattning på arbete, medan den skulle ha varit 26 miljarder kronor om Sverige var som en genomsnittlig OECD-ekonomi.

Figur 2. Skatter på arbete som inte medför sociala förmåner för de anställda, andel av BNP

Sverige är världsunikt, då dessa skatter inte existerar eller är låga i många andra utvecklade länder. Nivån i Sverige är 10 gånger så hög som genomsnittet för OECD-

Källa: OECD tax database och egna beräkningar. Genomsnitt för för åren 2010-2021 eller senast tillgängliga data.

Den del av arbetsgivaravgiften som är en dold beskattning bör sänkas med nio tiondelar eller avskaffas helt. På så vis kan Sverige ta ett viktigt kliv på vägen att normalisera den samlade skattebördan på arbete för att bana väg för fler och växande företag, emot en ekonomi där det lönar sig mer för den enskilde att arbeta. I förlängningen är det inte klokt att långsiktigt hämma den ekonomiska utvecklingen i landet med för höga och omotiverade skatter. Att normalisera arbetsgivaravgiften är en av de stora näringspolitiska utmaningarna för Sverige, med omfattande uppsida genom att stimulera arbete och företagande.

Förord

En viktig fråga som förbundet driver är en strukturerad och långsiktig sänkning av den orimligt höga arbetsgivaravgiften. Småföretagarnas Riksförbund arbetar utifrån visionen att det ska vara tryggt, enkelt och lönsamt att starta och driva företag. Förbundet företräder cirka 30 000 småföretag och är en vass aktör i den politiska debatten när det gäller att föreslå förbättring av småföretagares villkor. Organisationen är skapad av och drivs av småföretagare och vi vet därför vilka svårigheter en svensk småföretagare möter. Vi bidrar till förbättring genom ett starkt näringspolitiskt engagemang och genom att erbjuda olika medlemsförmåner. Förbundets kunskap om våra medlemmars vardag och förutsättningar gör oss till en efterfrågad röst på den näringspolitiska arenan. Vi syns i media, vi träffar politiker både på lokal och nationell nivå och vi besöker våra medlemmar. Gemensamt har vi en stark påtryckningskraft och vi gör skillnad. De studier som förbundet tar fram är viktiga för att lyfta fram reformarbetet som krävs för att skapa ett mer småföretagarvänligt Sverige.

En viktig fråga som förbundet driver är en strukturerad och långsiktig sänkning av den orimligt höga arbetsgivaravgiften. Denna rapport studerar hur hög andel av lönekostnaderna för företag i olika delar av näringslivet som de facto utgörs av arbetsgivaravgiften, i Sverige och de övriga EU-27 länderna. Den framträdande bilden är att företagen i Sverige missgynnas genom att betala allra högst arbetsgivaravgift inom EU i praktiken.

Det finns också en analys kring den del av arbetsgivaravgiften som inte är länkad till sociala förmåner, vilka är klart högre i Sverige än i vår omvärld. De flesta jämförbara OECD-länder har inte ens denna dolda beskattning på arbete och bland dem som har det så ligger Sverige klart högst. Rapporten sammanfattar även de många olika nationalekonomiska argument som finns för en sänkning av arbetsgivaravgiften – det är inte en enskild utan många olika positiva effekter. Sänkt arbetsgivaravgift gör det mer lönsamt att anställa, att arbeta och att driva företag, samt bidrar till mer motståndskraftiga företag med starkare ekonomi. Sammantaget finns många skäl till att normalisera arbetsgivaravgiften i Sverige i relation till omvärlden.

Fotograf Peter Knutson

Maj 2024

Caroline Szyber, näringspolitisk ansvarig Småföretagarnas Riksförbund

Inledning

En av de främsta företagarfrågorna i Sveriges är nivån på arbetsgivar- och egenavgiften. Då en företagare betalar lön måste lagstadgad arbetsgivaravgift, avtalade sociala avgifter och inkomstskatt betalas av företaget. Egenavgift liknar arbetsgivaravgift och betalas i samband med att de som driver enskild näringsverksamhet, eller är delägare i handelsbolag, betalar ut "lön" till sig själva. Dessa indirekta skatter på arbete, som i denna rapport kollektivt kallas för arbetsgivaravgiften, är högre i Sverige än i många andra utvecklade ekonomier. Den höga nivån minskar drivkrafterna till företagande och arbete. Från relativt låga nivåer på företagande i vårt land, så har nyföretagandet minskat tydligt på senare tid. Staten måste snarast inse allvaret i denna utveckling.

Småföretagarnas Riksförbund menar att den svenska arbetsgivaravgiften behöver normaliseras i relation till omvärlden, vilket skulle innebära en betydande kostnadsbesparing för landets företagare. Sänkta kostnader för arbetskraft skapar möjligheter för företag att expandera, anställa fler och betala högre löner för kvalificerad personal. Sverige har under senare tid haft en mängd olika system för nedsättning av arbetsgivaravgiften, vilka varit riktade till särskilda grupper, men som varit olika från tid till annan. Det är dags att införa generella och långsiktiga sänkningar av arbetsgivaravgiften.

Denna rapport börjar med en sammanfattning av forskningslitteraturen. Forskningen visar att det inte finns en, utan flera olika samhällsekonomiska fördelar med att sänka denna beskattning. Därefter genomförs en jämförelse av de faktiska nivåer på arbetsgivaravgiften som betalas i olika delar av näringslivet, i Sverige och de övriga EU-27 länderna. Ofta är det de teoretiska nivåerna som lyfts fram i policydiskussionen, men det finns olika former av undantag i praktiken varför de faktiska nivåerna är mer relevanta att fokusera på. När den faktiskt inbetalda arbetsgivaravgiften analyseras visar det sig att Sverige har allra högst nivå i 8 av de 9 branscherna i näringslivet, vilket skapar en svår situation för de inhemska företagen. I den nionde branschen, hotell och restaurang, har Sverige näst högst nivå bland EU-länderna.

Därefter genomförs en separat analys av den del av arbetsgivaravgiften som inte är kopplad till sociala förmåner för de anställda, utan är en ren skatt. I den stora majoriteten av världens utvecklade ekonomier finns inte ens någon sådan form av beskattning. I de länder där denna form av beskattning finns så är den betydligt lägre än i Sverige. Sverige har allra högst andel av den samlade ekonomiska produktionen i landet som går till den del av arbetsgivaravgiften som inte är en social avgift, utan är en ren dold skatt på arbete, visar den internationella jämförelsen.

Sverige behöver sänkas betydligt, för att normalisera nivån i relation till omvärlden. Det är inte en utan många olika samhällsekonomiska fördelar som en strukturerad sänkning av arbetsgivaravgiften kan bidra med.

Sammantaget visar denna rapport att arbetsgivaravgiften i Sverige behöver sänkas betydligt, för att normalisera nivån i relation till omvärlden. Det är inte en utan många olika samhällsekonomiska fördelar som en strukturerad sänkning av arbetsgivaravgiften kan bidra med. Dessa viktiga perspektiv behöver lyftas fram i samhällsdebatten, så att en strukturerad och långsiktig sänkning av arbetsgivaravgiften kan realiseras. Detta är en nödvändig reform, de svenska företagen kan inte konkurrera med omvärlden om de genomgående beskattas betydligt högre jämfört med i konkurrentländerna.

Jobbskapande, karriär och företagande främjas alla av sänkt arbetsgivaravgift

Den höga arbetsgivaravgiften är en stor bromskloss för företagen i Sverige och därmed även för den ekonomiska tillväxten. I policy-debatten finns dock ett förenklat antagande om att en sänkning av arbetsgivaravgiften enbart har en effekt, att den sänker kostnaden för att anställa en specifik person. Medan denna effekt förvisso existerar, är verkligheten att en sänkning av avgiften leder till fler effekter, såsom att drivkrafterna till arbete och företagande ökar, samt att företagens ekonomi stärks. En helhetsförståelse behövs, då det är flera positiva bidrag till samhällsekonomin som en sänkning av avgiften bidrar med. En kort genomgång av den aktuella forskningslitteraturen är därmed en viktig utgångspunkt för att förstå de samhällsekonomiska fördelarna med att strukturerat sänka nivån på arbetsgivaravgiften.

En helhetsförståelse behövs, då det är flertal positiva bidrag till samhällsekonomin som en sänkning av avgiften bidrar med.

I en studie för Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) har Johan Egebark undersökt den sänkning av arbetsgivaravgiften som genomfördes i Sverige genom reformer åren 2007 och 2009. Samtidigt med denna reform sänktes egenavgiften för unga företagare. Unga egenföretagare är i många fall kombinatorer som driver företag vid sidan av en anställning. Studien visade att reformen ledde till att de unga egenföretagarna allokerade tid från anställning till eget företagande, det vill säga att sänkt arbetsgivaravgift uppmuntrade de unga att satsa på att utveckla sina egna företag¹. Drivkrafterna för unga att vara företagare stärks därmed av en sänkning av arbetsgivaravgiften. Detta är betydelsefullt av två skäl. Det första är samhällsutmaningen att få flera unga att intressera sig för företagande. Det andra är att den ökade tendensen bland unga att satsa på företagande i takt med att egenavgiften sänktes, visar att drivkrafterna till företagande stimuleras av sänkt arbetsgivaravgift.

David Seim noterar i en annan rapport för Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS) att analysen av sänkt arbetsgivaravgift behöver relateras till nationalekonomiska modeller kring efterfrågan och utbud av arbetskraft. I de fall där arbetsutbudet är relativt oförändrat på kort sikt

¹ Egebark (2016).

leder sänkta arbetsgivaravgift till att lönerna ökar. Därför fick sänkningen av arbetsgivaravgiften för unga olika effekter i olika delar av landet, med en tydlig minskning av ungdomsarbetslösheten i de delar av landet där nivån av ungdomsarbetslöshet var högre före reformen. Sänkningen av arbetsgivaravgiften frigjorde resurser i företagen som ledde till expansion. Det totala antalet anställda ökade i företag med en stor andel unga bland de anställda. I dessa företag steg lönerna snabbare efter reformens införande, för såväl unga som andra anställda. Företagens kapital, vinster och omsättning ökade också.² Det innebär alltså att en sänkning av arbetsgivaravgiften har ett flertal positiva effekter, däribland att fler anställs, men också att företagen blir lönsammare och företagaren lättare kan besluta om vilka investeringar som behövs för en expansion. Dessa studier är viktiga då de visar att det inte är så enkelt som att sänkta arbetsgivaravgifter bara leder till fler i arbete – reformen medför också att drivkrafterna till företagande och arbete stärks (lönerna höjs eftersom den indirekta skatten minskar) samt att företagen får en starkare ekonomisk ställning samt ökat självbestämmande. Flera andra studier pekar i samma riktning.

En studie som Lisa Laun publicerade i Ekonomisk Debatt år 2017 studerar effekten av två riktade skattelättnader för äldre, i form av sänkt arbetsgivaravgift samt förhöjt jobbskatteavdrag, vilka infördes samtidigt år 2007. Skattelättnaderna gällde för arbetstagare som hade fyllt 65 år vid skatteårets ingång. I analysen jämför Laun personer som fyllde 65 år strax före och strax efter årsskiftet, det vill säga en mycket liknande grupp som dock belastades med skilda skatter. Genom att jämföra liknande grupper går det att studera den kausala effekten av policyförändringen. Resultaten tyder på att de riktade skattesänkningarna ökade arbetskraftsdeltagandet under året närmast efter 65-årsdagen med cirka fyra procentenheter.³ Det vill säga, lägre arbetsgivaravgift stimulerade påtagligt arbetsutbudet bland äldre. Detta är i linje med att sänkt arbetsgivaravgift stimulerar till arbete.

I en annan studie har Sven-Olov Daunfeldt och Anton Gidehag granskat effekten av sänkt arbetsgivaravgift år 2007. Den sänkta arbetsgivaravgiften för unga gav upphov till två effekter. En är en substitutionseffekt (företagare blev mer benägna att anställa unga före andra grupper), medan den andra är en skaleffekt (företagare blev mer benägna att anställa fler, oavsett ålder, som ett resultat av att produktionskostnaderna minskade). De två ekonomerna finner att skaleffekten var omfattande, i och med att sänkningen ledde till att fler individer som var första generationens icke-västerländska invandrare anställdes. Effekten av att anställa fler första generationens icke-västerländska invandrare var sex gånger så hög bland företagen som gjorde störst besparingar genom den sänkta arbetsgivaravgiften jämfört med företagen som gjorde de minsta besparingarna genom skatteförändringen. Intressant nog förklaras inte den positiva sysselsättningseffekten i första hand av att unga personer med utländsk bakgrund anställdes. De personer med utländsk bakgrund som anställdes var nämligen vanligtvis inte unga, vilket innebar att de alltså inte

² Seim (2019).

³ Laun (2017).

direkt omfattades av sänkningen. När arbetsgivaravgiften för unga sänktes fick företagen lägre produktionskostnader och det ledde i sin tur till att de expanderade genom att anställa fler. Utrikesfödda med icke-västerländsk bakgrund som inte var unga gynnades, eftersom de är en marginalgrupp på arbetsmarknaden, trots att det inte var just deras nivå av arbetsgivaravgift som sänktes.⁴ Studien visar att effekten av sänkning av arbetsgivaravgiften på sysselsättningen är större än vad man vid en första anblick kan tro, just eftersom det finns såväl en substitutionseffekt som en skaleffekt.

En sänkning av arbetsgivaravgiften behöver således inte riktas mot marginalgrupper på arbetsmarknaden för att gynna dessa. Det räcker med att sänkningen minskar företagens kostnader och därmed ökar viljan att expandera genom att anställa fler. När detta sker skapas fler arbetstillfällen naturligt, vilket särskilt gynnar grupper som har svårt att träda in på arbetsmarknaden. I likhet med jobbskatteavdraget bidrar också sänkt arbetsgivaravgift till fler arbetade timmar bland dem som redan är i arbete, det vill säga ytterligare en effekt utöver att arbetslösheten minskar är att de som är i arbete jobbar fler timmar. Mer ekonomiskt värde skapas därmed i ekonomin med sänkt arbetsgivaravgift.

Almega publicerade under 2021 en studie som baseras på den genomgång som Daunfeldt och Gidehag publicerade två år tidigare. De estimat som författarna fick i sin studie har använts för att undersöka vad effekten skulle bli för samtliga företag i Sverige. Almega finner att en sänkning av arbetsgivaravgiften med 3 procentenheter skulle innebära en besparing på i snitt 48 000 kronor per företag, vilket skulle skapa 106 500 nya jobb. En sänkning med 6 procentenheter skulle skapa 34 000 ytterligare jobb, alltså totalt 140 500 nya jobb. Effekten anses bli större för de första 3 procenten sänkning, på grund av en förväntad avtagande avkastning.⁵

Sammanfattningsvis visar forskningen att sänkt arbetsgivaravgift stimulerar företagande, stärker företagens ekonomi, höjer företagares och anställdas inkomster samt leder till att fler jobb skapas. Det blir såväl fler jobb som fler arbetade timmar bland dem som redan är i arbete.

⁴ Daunfeldt & Gidehag (2020). Se även Daunfeldt & Gidehag (2021).

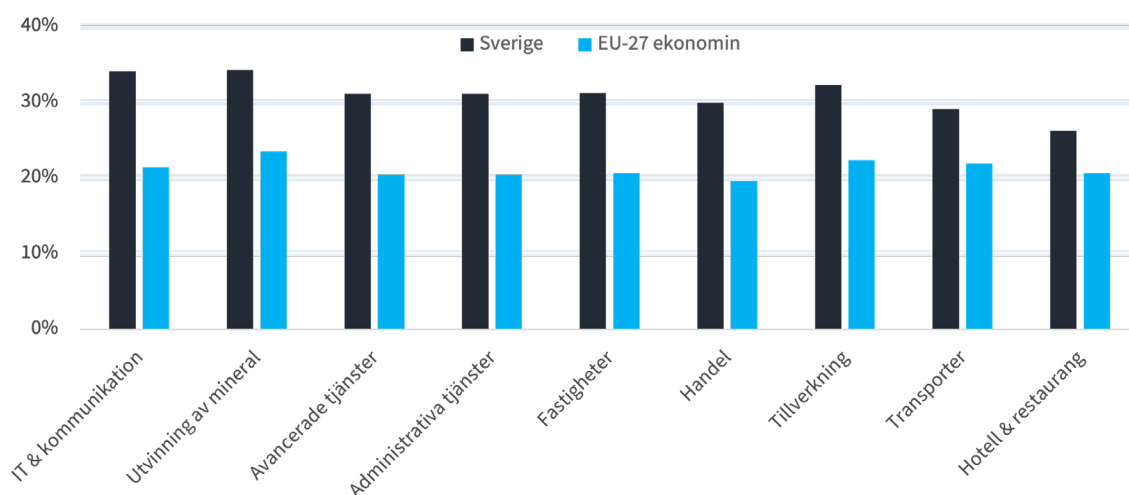
⁵ Almega (2021).

Sammanfattningsvis visar forskningen att sänkt arbetsgivaravgift stimulerar företagande, stärker företagens ekonomi, höjer företagares och anställdas inkomster samt leder till att fler jobb skapas. Det blir såväl fler jobb som fler arbetade timmar bland dem som redan är i arbete. I och med att sänkt arbetsgivaravgift minskar företagets produktionskostnader skapas en bred sysselsättningseffekt, inte enbart för gruppen som åtgärderna riktas mot.

De facto arbetsgivaravgiften är betydligt högre i Sverige än i övriga Europa

I denna studie har de facto nivån av arbetsgivaravgiften, som andel av företagens lönekostnader, kartlagts för åren 2010 till 2020. Ett långsiktigt perspektiv används med data för många år, så att effekten av tillfälliga sänkningar under till exempel krisår jämnas ut. Denna analys har genomförts för de nio största branscherna i näringslivet, för vilka noggranna data redovisas av Eurostat, EU:s statistiska myndighet till vilken SCB och andra nationella europeiska statistiktjänster rapporterar in statistik till.

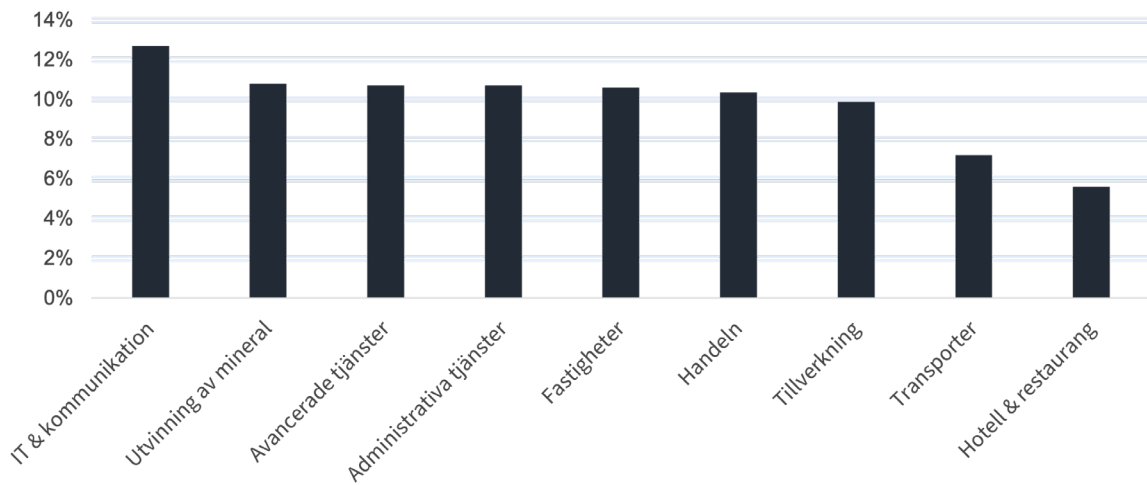
Figur 1. Så många procentenheter av lönekostnaden går till arbetsgivaravgift i Sverige och EU-27 länderna totalt

Källa: Eurostat och egna beräkningar. De facto nivå av arbetsgivaravgifter som procent av totala lönekostnader, i genomsnitt för åren 2010-2020 eller senast tillgängliga data. Nivån av arbetsgivaravgiften i praktiken (med hänsyn till alla olika undantag som finns) som betalas av olika delar av näringslivet anges.

I figur 1 sammanfattas vad nivån av arbetsgivaravgiften är i praktiken i de nio branscherna, i Sverige samt totalt för EU-27 ländernas samlade ekonomiska aktivitet. Nivån på arbetsgivaravgift i praktiken varierar något beroende på bransch. Detta förklaras av olika förekommande undantag och specialregler, som att unga som jobbar inom till exempel hotell & restaurang periodvis haft lägre arbetsgivaravgift. Det är tydligt i figuren att nivåerna i Sverige är betydligt högre än för EU-27 länderna sammantaget. I figur 3 visas hur många procentenheter mer som går till arbetsgivaravgift i Sverige jämfört med totalt för EU-27 länderna. I IT & kommunikation är det drygt 12 procentenheter mer av lönekostnaden som går till arbetsgivaravgift i Sverige jämfört med totalt för EU-27 länderna, medan det i hotell & restaurang är knappt 6 procentenheter mer.

Figur 3. Så många procentenheter mer av lönekostnaden går till arbetsgivaravgift i Sverige, jämfört med i EU-27 länderna totalt

Källa: Eurostat och egna beräkningar. De facto nivå av arbetsgivaravgifter som procent av totala lönekostnader, i genomsnitt för åren 2010-2020 eller senast tillgängliga data. Nivån av arbetsgivaravgiften i praktiken (med hänsyn till alla olika undantag som finns) som betalas av olika delar av näringslivet anges.

Sammantaget utgör alltså arbetsgivaravgiften i praktiken mellan cirka 6 och 12 procentenheter högre andel av företagets lönekostnader i Sverige som i EU-27 länderna totalt.

I tabell 1 sammanfattas hur Sverige förhåller sig till de övriga EU-27 länderna. Det visar sig att Sverige i åtta av nio branscher har allra högst arbetsgivaravgift i hela unionen. I hotell & restaurang bidrar den lägre nivån som har funnits för unga i Sverige under perioden till att Sverige har näst högst nivå efter Italien. Sammantaget utgör alltså arbetsgivaravgiften i praktiken cirka 6 och 12 procentenheter högre andel av företagets lönekostnader i Sverige än i EU-27 länderna totalt. Det bör anmärkas att detta är en försiktig jämförelse, om det hade varit genomsnittet av EU-27 ländernas ekonomier snarare än helheten, skulle skillnaden ha varit ännu större. Detta då de stora EU-länderna tenderar att ha högre arbetsgivaravgift, vilket gör att EU-27 ländernas samlade ekonomier (vilken jämförelsen sker med) innebär en högre nivå än om genomsnittet för samtliga länder hade studerats. Även med denna försiktiga jämförelse visar det sig alltså att Sverige har betydligt högre arbetsgivaravgift än övriga europeiska länder, vilket försvårar för de svenska företagen att klara konkurrensen och gör att det är ovanligt dyrt att anställa i Sverige.

Tabell 1. Så förhåller sig de facto arbetsgivaravgiften i Sverige till övriga Europa, för olika branscher

IT & kommunikation	Högst i EU-27
Utvinning av mineral	Högst i EU-27
Avancerade tjänster	Högst i EU-27
Administrativa tjänster	Högst i EU-27
Fastigheter	Högst i EU-27
Handeln	Högst i EU-27
Tillverkning	Högst i EU-27
Transporter	Högst i EU-27
Hotell & restaurang	Näst högst i EU-27 (efter Italien)

Eurostat databas och egna analyser. Baserat på analys av nivåerna i genomsnitt för åren 2010 till 2020, eller senast tillgängliga data.

Svenska företag inom industri, handel, samt hotell&restaurang betalar 95 miljarder kronor extra i arbetsgivaravgifter

Hur hög är arbetsgivaravgiften i praktiken som andel av företagens lönekostnader, inklusive de avtalade avgifter som i praktiken betalas? Till att börja med visas i tabell 2 de facto arbetsgivaravgiften i tillverkningsindustrin. I genomsnitt under åren 2010 och 2020 har nivån av arbetsgivaravgift som andel av lönekostnaderna varit 32 procent i Sverige, klart högst i Europa och betydligt högre än 22 procent för EU-27 länderna sammanlagt. Tabell 3 visar nivån för utvinning av mineraler. För denna del av näringslivet har i genomsnitt under åren 34 procent av lönekostnaderna i näringslivet i Sverige utgjorts av arbetsgivaravgift. Det är inte identiska siffror för de olika delarna av näringslivet, eftersom det förutom lagstadgade avgifter även finns avtalade avgifter som skiljer sig åt beroende på yrkesgrupp och bransch. Även i utvinning av mineraler är nivån i Sverige betydligt högre jämfört med för EU-27 länderna totalt, där nivån är 23 procent. I tillverkningsindustrin är det 10 procentenheter högre arbetsgivaravgift som betalas in i Sverige jämfört med totalen för EU-länderna, medan det i utvinning av mineraler är 11 procentenheter mer som betalas in.

Tabell 2.
Arbetsgivaravgift i
tillverkningsindustrin

De facto arbetsgivaravgift som andel av lönekostnader.

Sverige	32 %
Frankrike	30 %
Italien	29 %
Belgien	27 %
Tjeckien	27 %
Slovakien	25 %
Estland	25 %
Portugal	23 %
Spanien	23 %

EU-27 totalt	22 %
Österrike	22 %
Grekland	21 %
Nederländerna	20 %
Litauen	19 %
Lettland	19 %
Finland	19 %
Ungern	19 %
Norge	18 %
Island	18 %
Tyskland	18 %
Polen	17 %
Bulgarien	16 %
Rumänien	16 %
Cypern	15 %
Kroatien	14 %
Schweiz	14 %
Luxemburg	14 %
Slovenien	13 %
Irland	13 %
Danmark	9 %
Malta	7 %
Gap till EU-27	10 %

Eurostat databas och egna analyser. Genomsnitt för åren 2010 till 2020, eller senast tillgängliga data.

Tabell 3. Arbetsgivaravgift i utvinning av mineraler

De facto arbetsgivaravgift som andel av lönekostnader.

Sverige	34 %
Italien	32 %
Frankrike	29 %
Belgien	29 %
Tjeckien	28 %
Slovakien	26 %
Österrike	26 %
Estland	25 %
Portugal	25 %
Bulgarien	25 %
Spanien	24 %
Tyskland	24 %
Grekland	23 %
EU-27 totalt	23 %
Nederländerna	21 %
Norge	20 %
Polen	20 %
Litauen	20 %
Lettland	19 %
Finland	19 %
Cypern	19 %
Ungern	19 %
Rumänien	19 %
Slovenien	18 %
Kroatien	17 %
Island	16 %
Schweiz	15 %
Irland	13 %
Luxemburg	12 %
Danmark	9 %
Malta	6 %
Gap till EU-27	11 %

Eurostat databas och egna analyser. Genomsnitt för åren 2010 till 2020, eller senast tillgängliga data.

Tabell 4 visar situationen i handeln, där nivån är 30 procent i Sverige. Det är lite lägre nivåer i de branscher som har fler ungdomar och färre högutbildade anställda, delvis på grund av sänkningen av lagstadgad avgift för unga men också eftersom de avtalade nivåerna är högre för mer högutbildade grupper. Även i handeln belastas företagen i Sverige av den allra högsta nivån i EU. Tabell 5 visar situationen i transporter, där nivån är 29 procent, åter högst inom EU. I handeln är det 10 procentenheter mer i arbetsgivaravgift, som andel av samlade lönekostnader, som betalas jämfört med EU-27 ländernas samlade ekonomi. I transporter är gapet 7 procentenheter av lönekostnaden.

Tabell 4. Arbetsgivaravgift i handeln

De facto arbetsgivaravgift som andel av lönekostnader.

Sverige	30 %
Frankrike	28 %
Italien	27 %
Tjeckien	26 %
Estland	25 %
Slovakien	25 %
Belgien	24 %
Österrike	23 %
Portugal	22 %
Spanien	21 %
Grekland	20 %
EU-27 totalt	20 %
Litauen	19 %
Finland	19 %
Lettland	19 %
Nederländerna	19 %
Ungern	19 %
Norge	17 %
Island	17 %

Tyskland	17 %
Polen	16 %
Rumänien	15 %
Schweiz	15 %
Bulgarien	14 %
Kroatien	14 %
Slovenien	13 %
Luxemburg	13 %
Cypern	12 %
Irland	11 %
Danmark	8 %
Malta	7 %
Gap till EU-27	10 %

Eurostat databas och egna analyser. Genomsnitt för åren 2010 till 2020, eller senast tillgängliga data.

Tabell 5. Arbetsgivaravgift i transporter

De facto arbetsgivaravgift som andel av lönekostnader.

Sverige	29 %
Italien	28 %
Frankrike	27 %
Tjeckien	27 %
Estland	25 %
Slovakien	24 %
Belgien	24 %
Spanien	23 %
Österrike	23 %
Portugal	22 %
EU-27 totalt	22 %
Litauen	19 %
Tyskland	19 %
Lettland	19 %

Island	19 %
Nederländerna	19 %
Bulgarien	19 %
Grekland	17 %
Finland	17 %
Norge	17 %
Polen	17 %
Schweiz	16 %
Cypern	15 %
Kroatien	14 %
Ungern	13 %
Slovenien	13 %
Luxemburg	12 %
Danmark	9 %
Irland	8 %
Malta	6 %
Rumänien	4 %
Gap till EU-27	7 %

Eurostat databas och egna analyser. Genomsnitt för åren 2010 till 2020, eller senast tillgängliga data.

I tabell 6 visas situationen för hotell & restaurang, den enda bransch där Sverige inte ligger högst utan näst högst. I Sverige utgör arbetsgivaravgiften 26 procent av den samlade lönekostnaden i denna sektor i genomsnitt för de studerade åren, vilket är något lägre än Italiens 27 procent. Nivån är lägre i denna del av näringslivet, dels eftersom många anställda är unga vilket har medfört lägre lagstadgade nivåer, dels eftersom de avtalade kompletterande nivåerna är lägre. I detta fall är gapet till EU-27 ländernas samlade ekonomi knappt 6 procent, den minsta skillnaden bland studerade branscher.

Tabell 6. Arbetsgivaravgift i hotell & restaurang

De facto arbetsgivaravgift som andel av lönekostnader.

Italien	27 %
Sverige	26 %
Belgien	25 %
Estland	25 %
Spanien	25 %
Slovakien	24 %
Österrike	24 %
Litauen	24 %
Tjeckien	24 %
EU-27 totalt	21 %
Tyskland	21 %
Portugal	20 %
Lettland	19 %
Grekland	19 %
Frankrike	19 %
Island	18 %
Finland	17 %
Nederländerna	17 %
Polen	16 %
Bulgarien	15 %
Schweiz	15 %
Norge	14 %
Cypern	14 %
Luxemburg	13 %
Kroatien	13 %
Slovenien	13 %
Ungern	9 %
Irland	8 %
Malta	8 %
Danmark	5 %
Rumänien	2 %
Gap till EU-27	6 %

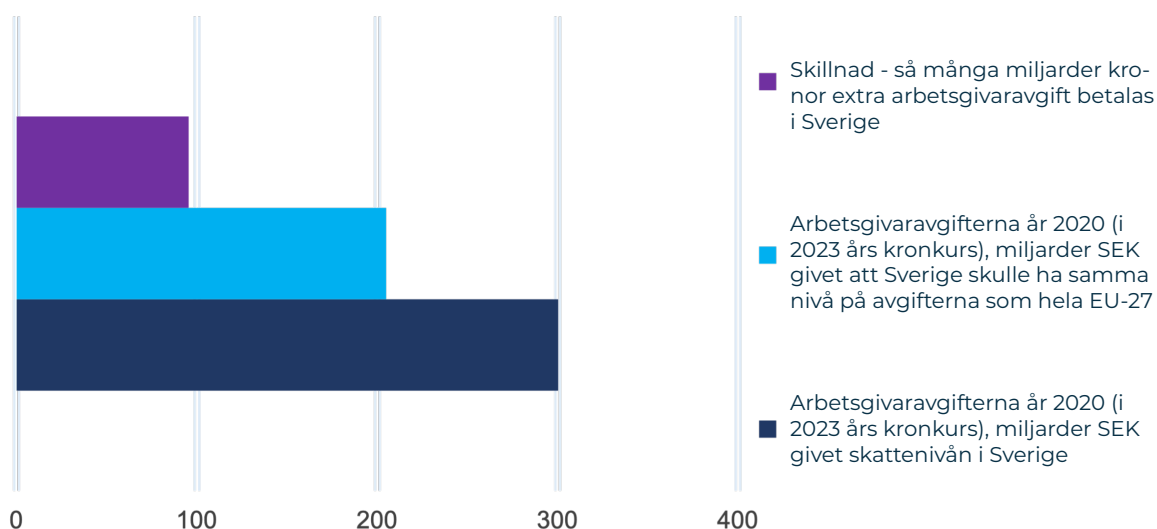
Eurostat databas och egna analyser. Genomsnitt för åren 2010 till 2020, eller senast tillgängliga data.

Företagen i industrin, handeln samt hotell & restaurang belastas alltså med 95 miljarder kronor extra i arbetsgivaravgift årligen i Sverige, jämfört med om Sverige hade varit en normal del av EU-27 ländernas samlade ekonomi.

I figur 4 och tabell 7 sammanfattas situationen för industrin, handeln samt hotell & restaurang. Den arbetsgivaravgift som sammanlagt betalas inom dessa delar av näringslivet, senast tillgängliga år där jämförelsedata finns, uppgick till 300 miljarder kronor. Nivån skulle ha varit 205 miljarder kronor om arbetsgivaravgiften varit i nivå med den samlade ekonomin för EU-27 länderna – det vill säga företagen i Sverige betalar 95 miljarder kronor extra. Företagen i industrin, handeln samt hotell & restaurang belastas alltså med 95 miljarder kronor extra i arbetsgivaravgift årligen, jämfört med om Sverige hade varit en normal del av EU-27 ländernas samlade ekonomi. Det bör åter noteras att detta är en försiktig jämförelse, skillnaden hade varit ännu större om jämförelsen hade skett med genomsnittet för EU-länderna.

Figur 4. Arbetsgivaravgiften i industrin, handeln, samt hotell & restaurang är 95 miljarder kronor extra hög i Sverige

Källor: Eurostat, Euro inflation calculator, Valuta.se samt egna beräkningar.

Tabell 7. Så mycket mer i arbetsgivaravgift betalar företagen i industrin, handeln samt hotell & restaurang i Sverige

	Arbetsgivaravgiften år 2020 (i 2023 års kronkurs), miljarder SEK givet skattenivån i Sverige	Arbetsgivaravgiften år 2020 (i 2023 års kronkurs), miljarder SEK givet att Sverige skulle ha samma nivå på avgifterna som hela EU-27	Skillnad - så många miljarder kronor extra arbetsgivaravgift betalas i Sverige
Tillverkning och utvinning av mineral	163	113	50
Handel och transporter	120	79	42
Hotell & restaurang	18	14	4
Summa	300	205	95

De facto arbetsgivaravgift i tjänstesektorn är 90 miljarder dyrare i Sverige

Samma analys som i föregående avsnitt genomförs här för branscherna i tjänstesektorn. I tabell 8 visas situationen för IT & kommunikation, där de svenska företagen betalade arbetsgivaravgift motsvarande 34 procent av de samlade lönekostnaderna. Detta är allra högst i jämförelse av EU-27 länderna. Tabell 9 visar situationen för fastighetsbranschen, där arbetsgivaravgiften har utgjort 31 procent av de svenska företagens lönekostnader, allra högst i EU. I IT & kommunikation är arbetsgivaravgiften i Sverige hela 13 procentenheter dyrare än totalt för EU-27 ländernas samlade ekonomi, medan gapet i fastigheter är 11 procentenheter.

Tabell 8. Arbetsgivaravgift i IT & kommunikation

De facto arbetsgivaravgift som andel av lönekostnader.

Sverige	34 %
Frankrike	30 %
Italien	28 %
Slovakien	26 %
Tjeckien	25 %
Estland	25 %
Litauen	23 %
Österrike	22 %
Spanien	22 %
Portugal	22 %
EU-27 totalt	21 %
Belgien	21 %
Norge	20 %
Lettland	19 %
Island	19 %
Grekland	19 %
Tyskland	17 %
Nederländerna	17 %
Finland	15 %

Polen	15 %
Schweiz	15 %
Cypern	15 %
Ungern	14 %
Slovenien	13 %
Kroatien	12 %
Luxemburg	12 %
Bulgarien	11 %
Irland	8 %
Danmark	7 %
Malta	6 %
Rumänien	3 %
Gap till EU-27	13 %

Eurostat databas och egna analyser. Genomsnitt för åren 2010 till 2020, eller senast tillgängliga data.

Tabell 9. Arbetsgivaravgift i fastigheter

De facto arbetsgivaravgift som andel av lönekostnader.

Sverige	31 %
Frankrike	27 %
Italien	27 %
Slovakien	26 %
Estland	25 %
Belgien	24 %
Österrike	24 %
Litauen	23 %
Tjeckien	23 %
Portugal	21 %
EU-27 totalt	21 %
Grekland	20 %
Lettland	19 %
Island	18 %

Spanien	18 %
Tyskland	17 %
Norge	17 %
Nederländerna	17 %
Finland	17 %
Polen	16 %
Schweiz	14 %
Kroatien	13 %
Slovenien	13 %
Ungern	13 %
Cypern	12 %
Bulgarien	12 %
Luxemburg	10 %
Irland	8 %
Malta	6 %
Danmark	6 %
Rumänien	3 %
Gap till EU-27	11 %

Eurostat databas och egna analyser. Genomsnitt för åren 2010 till 2020, eller senast tillgängliga data.

För avancerade tjänster är nivån 31 procent i Sverige, som visas i tabell 10 återigen högst i jämförelse av EU-länderna. Den nivå på arbetsgivaravgift som belastar företagen i Sverige är 11 procentenheter högre än för EU-27 ländernas samlade ekonomi. Som visas i tabell 11 är nivån i Sverige och gapet till EU-27 länderna samma för administrativa tjänster.

Tabell 10. Arbetsgivaravgift i avancerade tjänster

De facto arbetsgivaravgift som andel av lönekostnader.

Sverige	31 %
Frankrike	29 %
Italien	28 %
Slovakien	25 %
Estland	25 %
Tjeckien	24 %
Litauen	24 %
Österrike	23 %
Portugal	23 %
Belgien	22 %
Spanien	21 %
EU-27 totalt	20 %
Grekland	20 %
Lettland	20 %
Norge	18 %
Island	18 %
Nederländerna	18 %
Finland	17 %
Tyskland	16 %
Polen	16 %
Schweiz	14 %
Ungern	14 %
Cypern	13 %
Slovenien	13 %
Kroatien	12 %
Luxemburg	12 %
Bulgarien	12 %
Irland	8 %
Danmark	7 %
Malta	6 %
Rumänien	3 %
Gap till EU-27	11 %

Tabell 11. Arbetsgivaravgift i administrativa tjänster

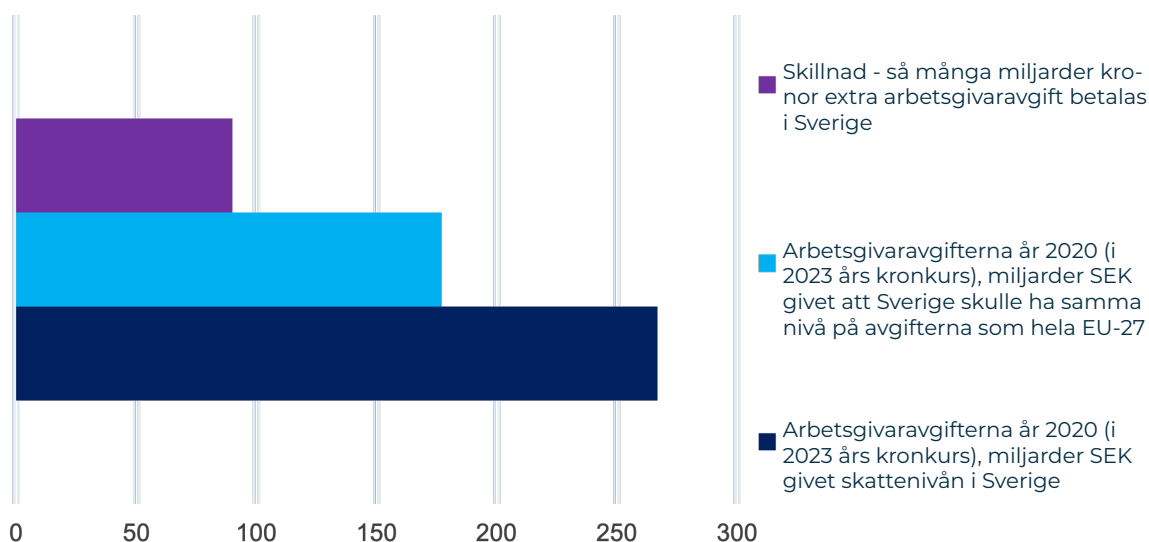
De facto arbetsgivaravgift som andel av lönekostnader.

Sverige	31 %
Frankrike	29 %
Italien	28 %
Slovakien	25 %
Estland	25 %
Tjeckien	24 %
Litauen	24 %
Österrike	23 %
Portugal	23 %
Belgien	22 %
Spanien	21 %
EU-27 totalt	20 %
Grekland	20 %
Lettland	20 %
Norge	18 %
Island	18 %
Nederländerna	18 %
Finland	17 %
Tyskland	16 %
Polen	16 %
Schweiz	14 %
Ungern	14 %
Cypern	13 %
Slovenien	13 %
Kroatien	12 %
Luxemburg	12 %
Bulgarien	12 %
Irland	8 %
Danmark	7 %
Malta	6 %
Rumänien	3 %
Gap till EU-27	11 %

Eurostat databas och egna analyser. Genomsnitt för åren 2010 till 2020, eller senast tillgängliga data.

I figur 5 och tabell 12 sammanfattas situationen för tjänstesektorn. Den arbetsgivaravgift som sammanlagt betalas i dessa delar av näringslivet, för senast tillgängliga år där jämförelsedata finns, uppgick till 267 miljarder kronor. Nivån skulle ha varit 177 miljarder kronor om arbetsgivaravgiften varit i nivå med den samlade ekonomin för EU-27 länderna – det vill säga företagen i Sverige betalar 90 miljarder kronor extra.

Figur 5. Arbetsgivaravgiften i tjänstesektorn är 90 miljarder kronor extra hög i Sverige

Källor: Eurostat, Euro inflation calculator, Valuta.se samt egna beräkningar.

Tabell 12. Så mycket mer i arbetsgivaravgift betalar företagen i tjänstesektorn i Sverige

	Arbetsgivaravgiften år 2020 (i 2023 års kronkurs), miljarder SEK givet skattenivån i Sverige	Arbetsgivaravgiften år 2020 (i 2023 års kronkurs), miljarder SEK givet att Sverige skulle ha samma nivå på avgifterna som hela EU-27	Skillnad - så många miljarder kronor extra arbetsgivaravgift betalas i Sverige
IT & kommunikation	83	52	31
Avancerade tjänster	78	51	27
Administrativa tjänster	46	30	16
Fastigheter	17	11	6
Transporter	44	33	11
Summa	267	177	90

Sammantaget rör det sig alltså om 185 miljarder kronor mer som belastar näringslivet i Sverige – en omfattande summa som påtagligt hämmar konkurrenskraften.

Företagen i industrin, handeln samt hotell & restaurang belastas alltså med 95 miljarder kronor extra i arbetsgivaravgift årligen i Sverige, jämfört med om Sverige hade varit en normal del av EU-27 ländernas samlade ekonomi. Företagen i tjänstesektorn betalar 90 miljarder extra. Sammantaget rör det sig alltså om 185 miljarder kronor mer som belastar näringslivet i Sverige – en omfattande summa som påtagligt hämmar konkurrenskraften. De facto avgifterna i Sverige är allra högst i jämförelse av EU-27 länderna för 8 av 9 branscher i näringslivet, och näst högst i den nionde branschen som är hotell & restaurang.

Sverige är unikt i världen med indirekt beskattning utan sociala fördelar

En vanlig invändning mot idén att sänka arbetsgivaravgiften är att det urholkar välfärden. Detta är dock inte riktigt i linje med internationella data. I figur 13 visas andelen av den samlade ekonomiska produktionen (bruttonationalprodukten BNP) som utgörs av socialförsäkrings-skatter. Vad som visas är hur stor andel av den samlade ekonomiska aktiviteten som utgörs av lagstadgad arbetsgivaravgift som medför sociala förmåner (som till exempel pensionsrätter för de anställda). I de flesta utvecklade länder går hela arbetsgivaravgiften till just sociala förmåner. I Sverige och en del andra utvecklade ekonomier finns också en annan form av skatt, arbetsgivaravgift som inte går till sociala förmåner, utan utgör en ren skatt på arbete. Med OECD:s metodik är det möjligt att särskilja dessa skatter. Sociala avgifter, alltså lagstadgad arbetsgivaravgift som går till sociala förmåner, utgör 9,7 procent av den samlade ekonomiska produktionen i Sverige. Detta inkluderar lagstadgad arbetsgivaravgift från näringslivet samt även offentliga arbetsgivare. Denna nivå är relativt normal i jämförelse med de rika OECD-ekonomierna.⁶

Tabell 13.
Socialförsäkrings
skatter som andel av
BNP, genomsnitt för
2010-2021

Frankrike	16,1
Slovenien	15,7
Tjeckien	14,9
Österrike	14,6
Tyskland	14,3
Nederländerna	13,9
Slovakien	13,8
Belgien	13,7
Italien	13,0
Polen	12,4
Finland	12,2
Ungern	12,1

⁶ De tabeller som presenterades tidigare visar total arbetsgivaravgift inklusive avtalade förmåner, i detta avsnitt är fokus på skattedata så enbart lagstadgade avgifter visas. Dels i tabell 13 som visar den delen av arbetsgivaravgiften som medför sociala förmåner, dels i tabell 14 som visar den del som utgörs av ren skatt utan förmån för anställda.

Japan	12,1
Spanien	12,0
Estland	11,5
Grekland	11,5
Litauen	11,2
Luxemburg	10,5
Norge	10,0
Sverige	9,7
Portugal	9,3
Lettland	8,9
OECD-genomsnittet	8,8
Sydkorea	6,5
Schweiz	6,5
UK	6,2
USA	6,1
Israel	5,1
Kanada	4,7
Irland	4,2
Island	3,4
Danmark	0,1
Australien	0,0
Nya Zeeland	0,0

Källa: OECD skatte databaser och egna beräkningar.

I tabell 14 visas skatter på arbete, som inte medför socialförsäkringsfördelar för anställda, som andel av den samlade ekonomiska produktionen. Dessa uppgår till hela 4,6 procent av den samlade ekonomiska produktionen i Sverige. De flesta utvecklade OECD-länder har överhuvudtaget inte denna form av indirekt beskattning och när dessa skatter finns tenderar de att utgöra bara en liten del av den samlade ekonomiska produktionen. Sverige skiljer sig rejält från omvärlden när det kommer till benägenheten att baka in en dold skatt i arbetsgivaravgiften.

Tabell 14. Skatter på arbete som inte medför socialförsäkringsfördelar som andel av BNP, genomsnitt för 2010-2021

Sverige	4,6
Österrike	2,8
Frankrike	1,6
Australien	1,4
Israel	1,1
Ungern	0,8
Kanada	0,7
OECD-genomsnittet	0,4
Island	0,3
Polen	0,3
Danmark	0,3
Irland	0,2
Sydkorea	0,1
Slovenien	0,1
UK	0,1
Norge	0,0
Lettland	0,0
USA	0,0
Belgien	0,0
Tjeckien	0,0
Estland	0,0
Finland	0,0
Tyskland	0,0
Grekland	0,0
Italien	0,0
Japan	0,0
Litauen	0,0
Luxemburg	0,0
Nederländerna	0,0
Nya Zeeland	0,0

Portugal	0,0
Slovakien	0,0
Spanien	0,0
Schweiz	0,0

Källa: OECD skatte databaser och egna beräkningar.

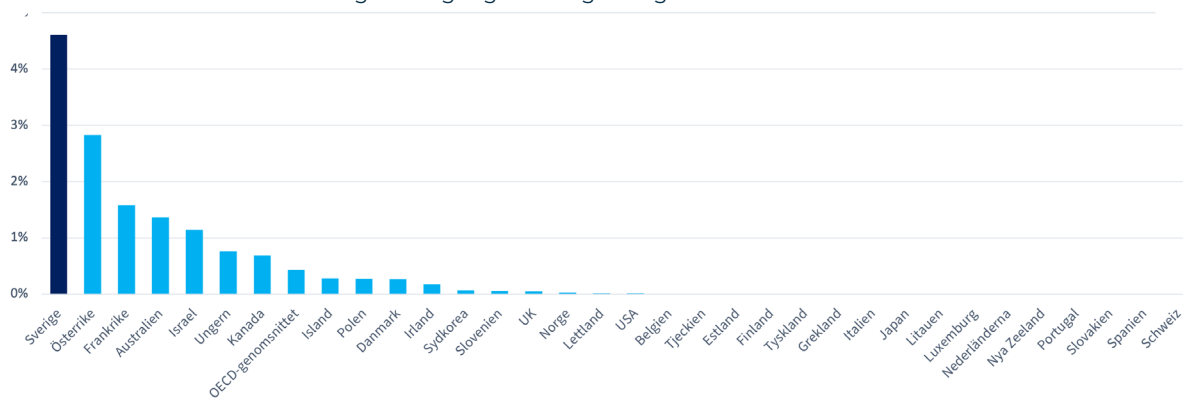

Den extra indirekta dolda skatt som betalas i Sverige, relativt genomsnittet för OECD-länderna, är hela 249 miljarder kronor. Detta är alltså hur mycket extra arbetsgivaravgift, utan koppling till sociala avgifter, som betalas i Sverige, jämfört med om landet vore en genomsnittlig utvecklad ekonomi.

I figur 2 illustreras hur mycket Sverige skiljer sig åt från andra utvecklade ekonomier när det kommer till arbetsgivaravgift i form av ren beskattning. Dessa skatter finns överhuvudtaget inte i flertalet jämförbara ekonomier och i de fall de finns så är de mycket låga. Frankrike och Österrike är vid sidan av Sverige de två ekonomier som har relativt hög skatt, men nivån i Sverige är mycket högre även i jämförelse med dessa länder. Skattedelen av arbetsgivaravgiften, som andel av samlad ekonomisk produktion, är hela 10 gånger högre i Sverige än genomsnittet för OECD-länderna. Sveriges bruttonationalprodukt var enligt SCB 5 963 miljarder kronor år 2022 i löpande priser.⁷

Figur 2. Skatter på arbete som inte medför sociala förmåner för de anställda, andel av BNP

Sverige är världsunik, då dessa skatter inte existerar eller är låga i många andra utvecklade länder. Nivån i Sverige är 10 gånger så hög som genomsnittet för OECD-

Källa: OECD tax database och egna beräkningar. Genomsnitt för för åren 2010-2021 eller senast tillgängliga data.

7 CB (2023).

Sammanlagt 4,6 procent av den samlade ekonomiska produktionen i Sverige går till arbetsgivaravgift, som inte är social avgift utan en ren indirekt beskattning på arbete. Denna summa motsvarar alltså 275 miljarder kronor för år 2022. Om denna indirekta skatt vore 0,43 procent av BNP, det vill säga genomsnittet av OECD-ländernas nivå, skulle denna indirekta beskattning vara 26 miljarder kronor. Den extra indirekta dolda beskattning som betalas i Sverige, relativt genomsnittet för OECD-länderna, är således hela 249 miljarder kronor. Detta är alltså hur mycket extra arbetsgivaravgift, utan koppling till sociala avgifter, som betalas i Sverige, jämfört med om landet vore en genomsnittlig utvecklad ekonomi.

Normalisering av arbetsgivaravgifterna

Som denna rapport har lyft fram finns goda argument för sänkning av arbetsgivaravgiften. En strukturerad sänkning av arbetsgivaravgiften främjar jobbskapande, dels genom mekanismen att det blir billigare att anställa, dels genom den kompletterande mekanismen att företagens lönekostnader sänks. Antalet arbetade timmar bland dem som redan är i arbete blir fler, det vill säga arbetsutbudet ökar. Företagares egna inkomster ökar och företagen får ökade marginaler, som gör att företagande stimuleras och att företagen blir mer motståndskraftiga mot ekonomiska kriser. Allt detta stimulerar ekonomisk aktivitet, det vill säga reformen blir delvis självfinansierande då skattebasen ökar med lägre beskattning. Under den period vi lever i just nu har Sverige sällsynt höga nivåer på antalet konkurser, nivåer som tenderar att stiga i stället för att sjunka. Ett sätt för staten att minska antalet konkurser vore att sänka arbetsgivaravgiften, till att börja med för mikroföretag.

Som genomgången i denna rapport illustrerar, är nivån av faktisk arbetsgivaravgift inklusive avtalade avgifter högre i Sverige än i andra EU-27 länder – för 8 av 9 branscher i näringslivet är nivån i Sverige allra högst i unionen och som bäst är den näst högst. Företagen betalar sammantaget 185 miljarder kronor mer jämfört med sammanlagt för EU-27 länderna. Denna jämförelse bygger på att analysera de facto arbetsgivaravgiften som betalas av näringslivets olika branscher, inklusive avtalade avgifter och som andel av samlade lönekostnader.

Nästa jämförelse är på nationalekonomisk nivå, kring den del av arbetsgivaravgiften som är en ren dold beskattning på arbete och som inte medför sociala förmåner för anställda. I den stora majoriteten av världens utvecklade OECD-länder finns inte dessa skatter på arbete överhuvud taget och i genomsnitt är nivån bara 0,43 procent av BNP. I Sverige är nivån 4,6 procent av BNP, klart högst bland världens utvecklade ekonomier. Den extra indirekta dolda beskattning som betalas i Sverige, relativt genomsnittet för OECD-länderna, är hela 249 miljarder kronor.

Vägen till att normalisera arbetsgivaravgiften är att sluta ha en indirekt beskattning, utan sociala förmåner för de anställda, som del av avgiften. Eller åtminstone att sänka denna nivå med drygt nio tiondelar så att det blir i nivå med genomsnittet för OECD-länderna.

Vägen till att normalisera arbetsgivaravgiften är att sluta ha en indirekt beskattning, utan sociala förmåner för de anställda, som del av avgiften. Eller åtminstone att sänka denna nivå med drygt nio tiondelar så att det blir i nivå med genomsnittet för OECD-länderna. Något förenklat handlar det om att avskaffa den allmänna löneavgiften, men det är i praktiken så att även vissa andra delar av arbetsgivaravgiften inte är till fullo kopplade till sociala förmåner för de anställda. Den del av arbetsgivaravgiften som är en dold beskattning på arbete bör sänkas eller avskaffas. På så vis kan Sverige ta ett viktigt kliv på vägen mot att normalisera den samlade skattebördan och bana väg för fler och växande företag, i en ekonomi där det lönar sig mer för den enskilde att arbeta. I ett längre tidsperspektiv är det oklokt att långsiktigt hämma den ekonomiska utvecklingen i landet med allt för höga skatter.

Referenser

Almega (2021). "Sänkta arbetsgivaravgifter skapar 100 000 nya jobb", mars 2021.

Daunfeldt, S.-O. & A. Gidehag (2020). "Effekter av sänkta arbetsgivaravgifter för integrationen av utrikes födda", Entreprenörskaps Forum.

Daunfeldt, S.-O. & A. Gidehag (2021). "Sysselsättningseffekter av sänkta arbetsgivaravgifter: En forskningsöversikt", Handelns forskningsinstitut (2021:05)

Egebark, J. (2016). "Effekter av skatter på ungas egenföretagande", IFAU. Rapport 2016:5.

Euro inflation calculator. Omvandling av 2020 års Euros till 2023 års Euros.

Eurostat, strukturell näringslivsstatistik för olika delar av ekonomin i Sverige och övriga Europa. Data över de facto arbetsgivaravgifter som andel av totala lönekostnader, för olika delar av ekonomin. Totala lönekostnader i olika delar av näringslivet.

Laun, L. (2017). Effekten av riktade skattelättnader på äldres arbetskraftsdeltagande. Ekonomisk Debatt, 45(8), 17-25.

OECD Global Revenue Statistics Database, nivå av indirekta skatter på arbete som medför respektive inte medför sociala fördelar för de anställda.

SCB (2023). "Sveriges BNP", senast uppdaterad 2023-07-19.

Seim, D. (2019). "Sänkte arbetsgivaravgifter för unga", SNS Analys, nr 55.

Valuta.se. Omvandling från Euro till SEK, mitten av 2023 års växelkurs.

